

RJEŠENJE

Županijski sud u Splitu, po sucu Vladimiru Živaljiću, kao predsjedniku vijeća, uz sudjelovanje Matee Marinović, kao zapisničarke, u kaznenom postupku protiv okrivljenika Nebojše Baljka i Steve Ivaniševića, zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. Osnovnog Krivičnog zakona Republike Hrvatske (NN 31/93), dana 30. siječnja 2012.,

riješio je

I.

Temeljem čl. 291. st. 1. toč. 2. u svezi s čl. 353. st. 1. toč. 5. Zakona o kaznenom postupku **obustavlja se kazneni postupak protiv:**

1/ okrivljenika **NEBOJŠE BALJKA** zbog dva kaznena djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. Osnovnog Krivičnog zakona Republike Hrvatske opisana pod točkama 1. i 2. optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Zadru broj: K-DO-51/07 od 14. rujna 2009.

2/ okrivljenika **STEVE IVANIŠEVIĆA** zbog jednog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske opisanog pod točkom 1. optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Zadru broj: K-DO-51/07 od 14. rujna 2009.

II.

Temeljem čl. 123. st. 1. Zakona o kaznenom postupku troškovi postupka padaju na teret proračunskih sredstava.

Obrazloženje

Županijsko državno odvjetništvo u Zadru podiglo je 14. rujna 2009. pod brojem K-DO-51/07 pred Županijskim sudom u Zadru optužnicu protiv okrivljenika Nebojše Baljka zbog dva kaznena djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske navedena pod točkama 1. i 2. spomenute optužnice, te protiv Steve Ivaniševića zbog jednog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske navedenog pod točkom 2. navedene optužnice.

U međuvremenu i to rješenjem Kv-369/11 (K-45/09) od 22. studenog 2011. Županijski sud u Zadru oglasio se stvarno nenadležnim za vođenje kaznenog postupka po spomenutoj optužnici utvrđujući kako je u konkretnom slučaju stvarno i mjesno nadležan Županijski sud u Splitu, pa je sukladno tom rješenju spis i dostavljen ovom sudu na daljnje mjerodavno postupanje.

Inače, u prvoj točki spomenute optužnice navodi se kako je okrivljenik Nebojša Baljak u razdoblju od listopada 1991. do 18. ožujka 1992. na području Ravnih Kotara u okupiranom selu Popovići, kao naoružani pripadnik tzv. milicije RSK sudjelujući u oružanom sukobu između bivše tzv. JA i srpskih paravojskih postrojbi, na jednoj strani, te oružanih snaga Republike Hrvatske, na drugoj strani, provodeći velikosrpsku ideju vojnog osvajanja i izdvajanja dijela teritorija Republike Hrvatske, a u cilju da civilno hrvatsko pučanstvo terorom natjeraju da napuste svoje domove, tako da su protjerani gotovo svi Hrvati s područja tzv. RSK, odnosno da se tom pučanstvu onemogućući svaki povratak u svoje domove, protivno čl. 3. toč. 1. a. i c. Konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata, prihvaćene u Ženevi 1949., kao i protivno čl. 51. st. 2. Dopunskog protokola uz tu Konvenciju o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba, u grupi s više naoružanih pripadnika pobunjenika, početkom listopada 1991. došao do vinograda u kojem je civil Zvonko Zelić brao grožđe, te prisilio dotičnog da se popne na smokvu s tim da ga je prethodno udario kundakom puške po leđima, dok mu je u blizini smokve vezao oči maramom, prijeteći pritom da će ga ubiti pa mu je nakon izvjesnog vremena dopustio da siđe sa smokve i udario ga kundakom puške po glavi, a s cijevi puške u predjelu rebara, nakon čega je tijekom ožujka 1992. zajedno s još jednim neimenovanim pripadnikom paravojskih postrojbi došao u obiteljsku kuću civila, oštećene braće Zvonka i Bore Zelića u mjestu Popovići, te su najprije Zvonka Zelića odveli u krš pored kuće gdje ga je okrivljenik udario kundakom puške i nogama po glavi i tijelu izbivši mu time osam zubi, nakon čega ga je vratio kući, a zatim na isto mjesto odveo i civila Boru Zelića gdje su dotičnog on i drugi pobunjenici udarali šakama i nogama po glavi i tijelu, a nakon toga i njega vratili kući, te iz susjedne kuće, također na isto mjesto u krš odveli pok. Milu Zelića, kojega su također tamo brutalno istukli, a sve ovo tražeći navodno skriveno oružje kod oštećenika koje oružje ovi nisu imali.

U drugoj točki optužnice navodi se kako su okrivljenici Nebojša Baljak i Stevo Ivanišević 08. lipnja 1992., a postupajući u istom svojstvu i s istim ciljem, te protivno međunarodnim propisima, kako je to sve navedeno pod točkom 1. optužnice, u selu Rodaljice, došli u kuću civila Ivana i Stoje Pajić gdje su Ivana Pajića odmah počeli udarati čizmama i pištoljem po tijelu i glavi govoreći da mu ustašku majku i da što čeka tamo, uslijed čega je ovaj pao na tlo, pa su ga podigli i bacili preko zida u susjedno dvorište gdje su ga nastavili udarati nanijevši mu pritom ozljede po tijelu i izbivši mu zube, da bi radi upita Stoje Pajić, koja je slijepa i invalidna, zbog čega ga tuku, ovu srušili sa stolice na kojoj je sjedila i s njome

je udarili po tijelu i glavi ozlijeđivši joj pritom glavu pa su ih tako iznemogle ostavili ležati u dvorištu, a zatim su odnosili stvari iz njihove kuće i iz susjednih kuća.

Tijekom pripreme za glavnu raspravu predsjednik vijeća utvrdio je da su okrivljenici Stevo Ivanišević i Nebojša Baljak pred Županijskim sudom u Zadru već pravomoćno osuđeni, a za isto kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske.

Naime, Županijski sud u Zadru donio je 18. siječnja 1996. pod brojem K-54/95 presudu (list 34-41 spisa), koja je u žalbenom postupku potvrđena presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: I Kž-187/1996-3 od 04. travnja 1996. (list 43-45 spisa), a kojom presudom su okrivljenici Stevo Ivanišević i Nebojša Baljak, kojima se sudilo u odsutnosti, proglašeni krivima i osuđeni kaznom zatvora u trajanju od po 20 godina zbog počinjenja istog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH.

Tako se u izreci spomenute pravomoćne presude navodi da su okrivljenici Stevo Ivanišević i Nebojša Baljak krivi što su tijekom 1992. u Rodaljicama, Podgrađu i ostalim mjestima Ravnih Kotara, koja su nastanjena Hrvatima, tijekom oružanog sukoba između bivše tzv. JA i srpskih paravojskih postrojbi na jednoj strani i oružanih snaga Republike Hrvatske, na drugoj strani, kao naoružani pripadnici milicije tzv. RSK, provodeći velikosrpsku ideju vojnog osvajanja i izdvajanja dijela teritorija Republike Hrvatske, te u cilju da civilno hrvatsko pučanstvo natjeraju da napuste svoje domove, tako da su protjerani gotovo svi Hrvati s područja tzv. RSK, odnosno da se tom pučanstvu onemogućući svaki povratak u svoje domove, protivno čl. 3. toč. 1. a., te čl. 146. i 147. Konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata, prihvaćene u Ženevi 1949., kao i protivno čl. 4. toč. 2. a., 2. d. i 2. g., te čl. 13. Dopunskog protokola uz tu Konvenciju o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba, ubijali civile i vršili teror prema civilima, pa su tako:

- a) dana 11. lipnja 1992. u Rodaljicama, zajedno s još jednim neidentificiranim pripadnikom istih paravojskih formacija hicima iz vatrenog oružja najprije ubili Mariju Šunić, staru 60 godina i Milku Grgas staru 55 godina, a potom u drugom dijelu naselja pištoljem pucali u Grgicu Šunić staru 56 godina koja je odmah preminula, zatim kosorom dohvatili po vratu Luku Šunića starog 55 godina, te je i on nedugo nakon toga umro, a hicem iz pištolja je jedan od njih pucao i u Matiju Šunić pogodivši je u predio donje čeljusti,
- b) dana 21. ožujka 1992. u Podgrađu kod Benkovca došli ispred kuće Nikole Žilića, rođenog 1945., te u ovoga iz automatskog oružja ispalili nekoliko hitaca i tako ga ubili.

Dakle, okrivljenici Nebojša Baljak i Stevo Ivanišević pravomoćno su osuđeni za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske, s tim da u odnosu na dotične ujedno egzistira i prije citirana optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Zadru zbog istog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske i to u odnosu na okrivljenika Nebojšu Baljka zbog dva spomenuta kaznena djela, a u odnosu na okrivljenika Stevu Ivaniševića zbog jednog navedenog kaznenog djela.

Stoga se pri odlučivanju hoće li se povodom spomenute optužnice protiv dotičnih okrivljenika dalje kazneno postupati ponajprije mora postaviti pitanje može li u jednom ratu odnosno oružanom sukobu, a kakav sukob je u vremenu od 1991. do 1995. neprijeporno postojao na znatnom dijelu teritorija Republike Hrvatske između naoružanih pripadnika tzv. milicije RSK, bivše tzv. JA i drugih paravojskih postrojbi, s jedne strane, te regularnih oružanih snaga Republike Hrvatske s druge strane, pojedinac počiniti više kaznenih djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

Ako bi odgovor na istaknuto pitanje bio negativan onda odluku ovog predsjednika sudskog vijeća kako se u odnosu na okrivljenike Nebojšu Baljka i Stevu Ivaniševića obustavlja kazneni postupak, jer su već osuđeni zbog istog kaznenog djela, ne bi trebalo dalje obrazlagati.

Međutim kako uredujući predsjednik sudskog vijeća smatra da u jednom ratu, odnosno oružanom sukobu, pojedinac može počiniti više kaznenih djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva u stjecaju, a što bi bilo u slučaju da se radi o značajno drugačijim modalitetima počinjenja tog djela (npr. kaznena djela su počinjena u različitim svojstvima tako da je jedno djelo počinjeno u svojstvu zapovjednika, a drugo u svojstvu neposrednog izvršitelja ili su kaznena djela počinjena prema različitim zaštićenim dobrima i to npr. jedno djelo neposredno prema civilnom stanovništvu, a drugo djelo recimo prema velikim branama, nasipima i dr.), zatim ako bi ta kaznena djela bila počinjena na različitim područjima istog ratnog sukoba (kao što je npr. bilo tijekom Domovinskog rata u Slavoniji ili Dalmaciji) ili u različitim vremenima (npr. da je jedno kazneno djelo počinjeno potkraj 1991., a drugo djelo tijekom 1995.), to je onda za odluku treba li u odnosu na okrivljenike Nebojšu Baljka i Stevu Ivaniševića dalje kazneno postupati poradi utuženih kaznenih djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH trebalo odgovoriti i na pitanje je li u odnosu na dotične okrivljenike prije spomenuta optužnica doista podignuta zbog istih kaznenih djela, a za koja djela su ovi već pravomoćno osuđeni. Na ovo pitanje, koje inače ima prejudicijelni značaj, odgovor je pozitivan.

Naime, kada se usporedi činjenični opis kaznenog djela za koje su okrivljenici Stevo Ivanišević i Nebojša Baljak pravomoćno osuđeni sa činjeničnim opisima kaznenih djela koja im se predmetnom optužnicom stavljaju na teret onda možemo zaključiti kako su u mnogim elementima ti činjenični opisi istovjetni ili gotovo istovjetni. Tako je istovjetno svojstvo u kojem su okrivljenici djelovali budući su obojica djelovali kao naoružani pripadnici tzv. milicije RSK. Istovjetan je i prostor na kojemu su okrivljenici djelovali jer su prema pravomoćnoj presudi i prema optužnici djelovali na području Ravnih Kotara s tim da se u presudi navodi kako su konkretno djelovali u selima Rodaljicama, Podgrađu i ostalim mjestima Ravnih Kotara, dok se u optužnici, i to kod kaznenog djela iz točke 1. navodi kako su djelovali u okupiranom selu Popovići, a u točki 2. optužnice se navodi kako su djelovali u okupiranom selu Rodaljice. Međutim ovdje treba još napomenuti kako su Rodaljice i Popovići obližnja mjesta međusobno udaljena tek 12 km, koju udaljenost je predsjednik sudskog vijeća provjerio telefonskim putem preko policijskih službenika PP Benkovac. Nadalje, okrivljenici su u oba slučaja postupali u gotovo istom vremenu obzirom da se u pravomoćnoj presudi navodi da su djelovali tijekom 1992., a u optužnici se i to u točki 1. navodi da su djelovali od listopada 1991. do 18. ožujka 1992. dok se u točki 2. navodi da su djelovali 08. lipnja 1992. Ovdje treba napomenuti kako je prema optužnici u 1991., i to u listopadu te godine, izdvojeno tek jedno njihovo ratnozločinačko djelovanje prema civilu Zvonku Zeliću dok su ostala zločinačka djelovanja bila tijekom 1992. odnosno u onom vremenu koje je obuhvaćeno i u

pravomoćnoj presudi. Jedina izraženija razlika između činjeničnog opisa kaznenog djela za koje su okrivljenici pravomoćno osuđeni i činjeničnog opisa kaznenih djela iz optužnice sastoji se u tome što je kao rezultat ratnozločinačkog djelovanja okrivljenika u presudi navedeno kako su ubili pet civilnih osoba i to Mariju Šunjić, Milku Grgas, Grgicu Šunjića, Luku Šunjića i Nikolu Žilića, te su hicem iz pištolja Matiju Šunjić propucali u predjelu donje čeljusti, dok se u činjeničnom opisu kaznenih djela iz optužnice, i to kod prvog kaznenog djela navodi da je okrivljenik Nebojša Baljak zlostavljao civila Zvonka Zelića u dva navrata, početkom listopada 1991., te opet u ožujku 1992., kojom prigodom je zlostavljao i njegovog brata Boru Zelića, kao što je zlostavljao i civila Milu Zelića, nanijevši pritom svoj trojici tjelesne ozljede. Što se pak tiče točke 2. optužnice za obojicu okrivljenika se navodi da su 08. lipnja 1992. zlostavljali civile Ivana Pajića i invalidnu mu suprugu Stoju Pajić, nanijevši im također tjelesne ozljede.

Međutim, ni ova razlika ne utječe na drugačije pravno stajalište predsjednika sudskog vijeća u odnosu na ono prije iznijeto tj. na stav predsjednika sudskog vijeća da su u ponašanju obojice okrivljenika i to imajući u vidu kazneno djelo za koje su pravomoćno osuđeni i kaznena djela za koja je podignuta optužnica, radio u stvari o istim kaznenim djelima.

Naime, za počinjenje kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH u spomenutoj zakonskoj odredbi alternativno je navedeno više radnji, pa je tako, a kada je u pitanju život i tijelo civilnog stanovništva, navedeno da se to djelo može počinuti usmrćivanjem, teškim tjelesnim ozljeđivanjem ili teškim narušavanjem zdravlja ljudi, nakon čega se navode i druge radnje odnosno modaliteti izvršenja ovog kaznenog djela. Prema tome, predmetno kazneno djelo egzistira ako se poduzme i samo jedna od navedenih radnji kao što će se o jednom djelu raditi i ako se počini više radnji navedenih u odredbi čl. 120. st. 1. OKZRH s tim što se ovo kazneno djelo najčešće upravo i čini izvršenjem više zabranjenih radnji. Dakle, predmetno kazneno djelo se može počinuti izvršenjem radnji koje imaju za posljedicu smrt civilnog stanovništva, ali i radnjama koje imaju za posljedicu teško tjelesno ozljeđivanje civilnog stanovništva odnosno drugim radnjama navedenim u odredbi čl. 120. Osnovnog Krivičnog zakona Republike Hrvatske. Međutim, počinjenje više zabranjenih radnji koje imaju za posljedicu smrt civilnog stanovništva, a onda opet počinjenje više zabranjenih radnji koje imaju za posljedicu teško tjelesno ozljeđivanje civilnog stanovništva ne tvori stjecaj više kaznenih djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva već bi se u tom slučaju radilo samo o jednom kaznenom djelu, odnosno radilo bi se o tzv. prividnom stjecaju po osnovu alternativiteta.

Stoga u situaciji kada su činjenični opisi utuženih kaznenih djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH istovjetni odnosno gotovo istovjetni činjeničnom opisu istoimenog kaznenog djela za koje su okrivljenici Nebojša Baljak i Stevo Ivanišević već pravomoćno osuđeni, s tim da je jedina izraženija razlika u tome što su osuđeni za djelo koje ima težu posljedicu, valja zaključiti kako su navedeni okrivljenici doista optuženi za kazneno djelo, a za koje su već pravomoćno osuđeni.

Pa kako prema pravnom načelu izraženo u odredbi čl. 11. Zakona o kaznenom postupku nitko ne može biti ponovno suđen za djelo, a za koje je već bio suđen odnosno za koje je donesena pravomoćna sudska odluka, to je temeljem odredbe čl. 291. st. 2. u svezi s čl. 353. st. 1. toč. 5. Zakona o kaznenom postupku protiv okrivljenika Nebojše Baljka i Steve Ivaniševića trebalo donijeti rješenje o obustavi postupka.

Budući je protiv okrivljenika Nebojše Baljka i Steve Ivaniševića kazneni postupak obustavljen valjalo je slijedom odredbe čl. 123. st. 1. Zakona o kaznenom postupku odlučeno kako troškovi postupka padaju na teret proračunskih sredstava.

U Splitu, 30. siječnja 2012.

ZAPISNIČARKA

Matea Marinović

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Vladimir Živaljić, v.r.

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba u roku od 3 dana od dana primitka pisanog opravka rješenja. Žalba se podnosi putem ovog suda, a za Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu, u četiri primjerka.

DNA:

- ŽDO u Zadru
- okrivljenicama 1/ Nebojša Baljak i 2/ Steve Ivanišević
- braniteljima okrivljenika 1/ Filip Brdar i 2/ Tanja Budimir, oboje odvjetnici u Zadru
- oštećenicima: Zvonku Zeliću, Bori Zeliću, zz pok. Mile Zelića, Ivanu Pajiću i Stoji Pajić s poukom iz čl. 55. ZKP-a (po pravomoćnosti rješenja)
- u spis

Za točnost opravka-ovlašteni službenik
Matea Marinović

